

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Szövetkezetek.

— augusztus 26.

A jövő hónapban Magyarország vendégül fogadja a külföld valamennyi szövetkezeteinek küldötteit. Jó szívvvel, magyar szeretettel. Nagyobb pompával talán, mint a mennyit a szegénysége elbir. Nagyobb czécczével, mint aminő illik ahhoz a hangulathoz, amely az ország meddő rónáira, tarolt hegyeire, szikkadt völgyeire és hamu alá temetett városaira és községeire ráborul. Szóval, a fogadtatás ünnepi lesz. Megint lesz egy csapat külföldi, aki elragadtatással fog szólni Magyarországról és a magyar civilizációról.

De vajjon mit szólnak majd ideszakadt testvéreikhez: a magyar szövetkezetekhez? Mitszólnak majd, hogy az a becsület, az a derék, az a hasznos intézmény, amely szerényen áldásosztásra indult el tőlük, nagyuri piperkőcczézé és uzorás természetüvé változott nálunk.

Nem fognak ráismerni erre az intézményre, amely alapított emberek hasznára külföldön, tömegrontásra minálunk.

Mikor? Mert a mikor hozzánk átplántálták a szövetkezeti eszmét, megfűrésztötték a politika mocsarában. Minden szenny, ami ebben

a mocsárban van, rátapadt a szövetkezetekre. Indult ez a szövetkezet agrárlobogó alatt, indult ruthén lobogó alatt és hogy a néppárt hazug elveihez hozzásimuljon: indult az ugynevezett keresztény lobogó alatt

A külföldön a közgazdasági alapítás valósággal az is. Se jótékony harsonát nem fujnak, dicsérve a nagy alapító önzetlen tevékenységét, se azt nem mondják, hogy a létesített szövetkezet célja az emberi üdvösség megváltása.

Minálunk a szövetkezet alapításához fognak egy megfelelő gróf Károlyi Sándort. és kürtölik, hogy ime ez az a gróf, aki kitünő portékát árul, ingyen se adja, nagy pénzt kér érte, azontul mélységes bókólast a maga számára.

Ha van aztán egy ilyen gróf, akkor neki indul a szövetkezet nem a szövetkezeti tagok áliapota javításának, hanem annak a másinak, akinek a szomszédban szatócsboltja van.

Nálunk a szövetkezetek kortes tanyák és a köz javához épenséggel semmi közük.

A fogyasztási szövetkezetekről szólnak. Az ugynevezett pénzzövetkezetekhez ítéletünk nem is közeledik. Mert amit a pénzzövetkezetek elkövetnek, arról ezikk nem

is szólhat, mert a pénzzövetkezetekről Magyarországon csak egy testület szólhat illetékesen: a közvádoló királyi ügyész. Az is egyedül és kizárólag a büntetőtörvényszék ítélkező termében.

Az uri pálya.

— augusztus 25.

Az emberi haladás mozgató ereje hatalmas átalakulásokat hozott létre az egyes nemzetek szociális viszonyaiban. Nehezebb lett a megélhetés, drágább az élet, fokozottabbak az igények és hevesebb a verseny.

Nemcsak egyesek, de egész nemzetek kénytelenek összes erőiket működésbe hozni, hogy lépést tarthassanak a korszellem haladásával, hogy küzdelmük közepette meg ne botoljanak s el ne bukjanak.

Hogy miért mondjuk el ezeket? Azért, mert küszöbén állunk megint egy új iskolai esztendőnek, a mikor a szülők fiai pályája fölött határoznak s igaz jóakarattal, komoly intelligenciával figyelmeztetjük a szülőket, hogy jól gondolják meg, mit cselekszenek. Egy egész élet, egy hosszú jövő sorsának irányító hatalma van a kezükbe s ilyenkor semmi megfontolás se sok, semmi óvatosság sem tulságos és semmi elővigyázat sem fölösleges.

Magyarország egész a közelmúltig majdnem tisztán agrár-állam volt. A föld adta meg jövedelmének biztos alapját s szolgáltatva szükségleteinek tulnyomó nagy részét.

Az idők azonban nagyot változtak

A por.

A Nyírségen jártam. Ott, ahol a nyiri vinkó terem, ahol bőven tanyáztak annak idején a szegény legények. Jó talajuk volt ott. Járhatott utánuk a csendbiztos éjjelnappal, csak a nyomukba járt, de közülök egyet sem fogott el soha. Úgy veszték ki azok az ivadékkal. Még a halálukat sem látta senki. Nem is szerették volna. Ha életükben nem sajnálták — ne sajnálja őket senki, ha kimúlnak. Mint a nemes vadak ott pusztultak el az ingóványban, Bogát, vagy Bátor alatt — jeltelenül, de annál több emlékezettel, talán a régi jó időkkel együtt.

Régi jó idők! Különös, de úgy van, a magyar embernek mindég a múlt volt a vigasztalása. Miért? Talán pusztulunk? Talán a jövő reményünknek szárnyát szegi? — Nem tudom. — Jós nem vagyok. Legfeljebb csak a jeleimről szólhatok. De minek? Hiszen ezt ismeri ugyanis mindenki. Ismeri magát, környezetét, mással úgy sem törődik. De a múlt, az emlék, a tapasztalás, ezek mindég kedvesek voltak. Nem tudom — én mindig úgy voltam vele, odaadással halgattam másnak élettörténetét, ha szomorú, ha vig volt az. Magyar embernek ez a természete. Más példáját meghallgatja, mégis saját kárára tanul.

A Nyírségen! Bizony visszafordulnák

nak kedvtelésből támadt utitársaim — ha volnának — ettől a zamatos nyiri portól, ami itt van.

Nem is esodálnám. Por, por, — mindenestre kellemetlen, de nem is úgy kell azt nézni a levegőben, vagy orrunkra takart zsebkenő alól, hanem szabadon, emelt fővel, hozzáölelni az egész szemhatárt, a buzavetést, legelőt, sérgás homokbuczkákat, azon szántó-vető, égett arcu atyafiakat, távoli akáczos kis falut, kopott tornyát, levegőt, napsugarat, pacsirtaéneket, kis fehér házakat, sűrű fejfákat. Ugy-e így már egészen más a por. Talán szép is? Az bizony. Forró, emelő, szivdagasztó, megnyugtató, hangulatos, dallamos, leverő, hatalmas, mind együttvéve.

Ősöknek tanyája ez a Nyírség. Régi, százados, elhunyt ősöknek. Hiszen ezt el lehet mondani minden darab földről. Igen ám, de ez az enyém. Azaz — tudja isten — hogy-hogynem, a föld már nem az, csak az ősök, az emlékek, meg a pora.

Sovány örökség bizony ez, de ősi, hajdanában pogány hadverő volt mindakettő: az ősök is, meg ez a por is. Különös por ez, de talán csak nekem. Kalapomra, ruhámra száll, nem védekezem tőle, — tudomra megy — nem fuladok tőle, — vérembe száll — felbuzdit, lelkesít. Ilyen por ez a miénk — a nyiri.

De hát az ur az kocsin jár; vagy nem

is jár, de repül, a por meg hátramarad, nem való az kocsira, csak azoknak a filisztereknek, akik — bizony — gyalogszerrel czipelik a kendő négy sarkába kötött kised motyójukat.

Milyen jó lett volna valamelyik őscsinek hátramaradni a maga fogatával, nekem elég volna mást kettős is, mert az ilyen jöt-ment urakra csak egyfogatos várakozik a vaspályánál egy-kettő, elég az arra.

Fura egy készség ez, mondhatom. Valódi tájfajta. Ruganyos, kétkerékű. S jó azért, mert ugyancsak elevenére tapint az arisztokratikus érzelmeknek — Éa van.

— Hová tessik utazni?

— Bogátra csak.

— No hát tessék gyünni, elviszem én az urat.

Ránézek az én emberemre, aztán meg körül, hol is van hát az ő készsége?

— Sohse' idegenkedjék az ur, ide mellem és aztán egy szempillantás alatt ott vagyunk. Tán sohse tetszett erre járnii?

Megszégyelve, magam szépségesen odakuporodom az én jőemberem mellé, aki tudva ám a tisztességet is. Rövid száru pipáján egyet fordított, markába ütötte, elfujta a pernyéjét s pitykés labjija zsebébe rejtette — jobb időkre. Így szokták ezt.

Egyébként az ülés elég kényelmes lett volna, csak a lábam kegyetlen közel járt mindég a földhöz, ha az ut ormós lett volna, oda is surolódott volna; de ez az én

Nemzetgazdaságunk és nemzeti jólétünk ez egy tényezője többé nem bírta kielégíteni a maggyarapodott igényeket. A föld maga nem bírta többé eltartani az egész Magyarországot.

Foglalkozás után kellett tehát nézni. Az ifjúság ellepte azokat a pályákat, amelyeket uriaknak fogadott el a köztudat és a mélyeknek a diplomáit annakelőtte megszeresték az öregek is, habár nem is használták azokat. Így támadt egy példátlanul népes ügyvédi kar, oly népes, hogy már szinte túlszűfolt. Megteltek zsufolásig az egyetem és a jogi főiskolák többi fakultásai is. Minden ember diplomás ur akart lenni Magyarországon és ez a féktelen ur tnám-ság valóságban a csőd veszedelme felé kergette a lateiner elemeket. Hiábavalónak bizonyult minden intő, figyelmeztető, fenyegető szó, minden jóakaratu tanács. Az áramlat nem szűnt meg, csak nagyon elvéve és rövid ideig csökkent, pl. az orvosi pályán, hogy annál jobban megduzzadjon más pályánál, pl. mérnökinél. Általában véve azonban a szimpptomák még mindig hihetetlen túltengésre vallanak s a társadalom már minden téren kezdi érezni a szellemi proletáriátus veszedelmeit.

Az intelligensebb életpályák nagyon hasonlítanak a túlszűfolt villamos-kocsikhoz. Mindenki gyorsan, villamos erővel szeretne elérni a jutni s dacára annak, hogy ki van akasztva a „Megtelt” tábláska, az utasok törlik magukat, hogy ők is felkapaszkodjanak. Egyiknek sikerül, tíz más elbukik s még szerencésnek mondható az, aki csak egy pár kék folttal megszabadul. A könnyű, az uri életmód lidereze csábitja az ifjúságot s ami még nagyobb baj, magukat a szűfolt. A legtöbben vakitón fényes pályáról álmodnak s míg lázas agygyal építgetik a csillogó légvárakat, — nem veszik észre azt a meggyét, amelyen, habár kissé több fáradtsággal, de kevesebb igénynyel befuthatnak az életet.

Idősej, rohanó századunkban szárnyak kellene, hogy az egyén kiemelkedjék a tömegből s utolérje azokat, akik már föléje kerültek a tömegnek. Hányan jutnak merész vállalkozásuk közben learus sorsára.

Nézzünk csak körül egy kissé s lássuk meg, hova visz a diplomás proletáriátus túltengése. Ijesztő módon szaporodnak azok

a bünesetek, amelyeket intelligens, tanult emberek követnek el. Ha egy ember lop, mert éhezett, ráolvassák a büntetőparagrafust s azzal véga. De ha ez a tolvaj diplomás ember s nem kenyér, de pezsgő és asszony a ruzója bünének, kész a szenzáció s az erkölcsbírák elszörnyűködnek: hogyan, hát ez is? Hisz a diplomája nemcsak jogot adott neki, de kötelességet is rótt rá, hogy tisztességesen éljen meg. És épp ez a felfogás hajtja a szerencsétleneket legtöbbször a bün fertőjébe. A tudomány, a diploma nem jövédelmez, de azért a kvalifikációhoz mérten, tehát uri módon kell élni. Az iparosra nem megbélyegző, ha ruhája foltos és egy héten egyszer eszik meleg ételt. De az orvosnak, ügyvédnek, mérnöknek bizony urnak kell lenni, uri módon kell élnie, még ha belehal is.

A magyar ember irtózik a kereskedői és iparos-pályától s bizonyos álszemérem az, amely üzi-hajtja a tudományos, az uri pályák felé, — hogy növelje a proletáriátust, amely pedig halálos betegsége minden társadalmi rendnek, akadályja a fejlődésnek s mélye a közérkölosítésnek.

A társadalomban a fentartó elemek elhelyezkedése, arányos megoszlása képes csak az egyensúlyt fentartani. Ha ez bármely irányban megbillen, zűrzavar áll be s a létért való küzdelem nem a fejlődés egészséges harszala lesz többé, hanem öldöklés, fojtogatás, romboló küzdelem, amely vérrrel öntözi a talajt, öngyilkosok, életuntak s kimerültek vérvél s ebből a talajból hat ki aztán a társadalomgyűlöletnek, az anarchiának a mérge.

Ne rohanjanak hát oly gyorsan! Kisérsük meg lassabban élni, kevesebbet várni és követelni az élettől és ezért a kevesebbet is több áldozatot hozni. A tudományos pályára ne menjenek azok, akiket valami nemesebb, igazabb ambíció nem hajt oda. A közszellem ereje ledönt minden váiasztófalat uri és nem uri foglalkozás között. A szorgalom és tehetség nem csupán a túlszűfolt tudományos pályákon érvényesülhet. A kereskedelem, de főleg az ipar terén még hálás munkakört nyerhet minden igaz törakvés és becsületes igyekvés.

Lássuk meg a szülőket, hogy hazánkban egy újabb korszak kezd beköszönteneni, amely az egyoldalú mezőgazdasági termeléstől az

ipari produkció felé tereli gazdasági épületünket. Ami ma még a jövő zenéje, az az utánaok következő nemzedéknek már jelene lesz. Éppen most vagyunk az átmenetnek abban a szakában, amikor a gyermek egész jövő boldogsága függ attól, hogy az új korszak utórbí közt legyen, akik az új alakulás első sikereit maguknak biztosíthatják. Ez a jövő sokkal többel kecsegtet, mint a diploma. Akinek az Isten nem adott milliomas apát, gondolja meg, hogy nem érdemes a tudományos pálya diák éveit átnyomorgoni, csak azért, hogy aztán diplomával a zsebében tovább nyomorogjon.

Lajos napja Debreczenben.

— Kossuth-ünnepélyek. —

— augusztus 26

Mint minden évben, úgy tegnap is hazafias kegyelettel emlékezett meg Debreczen népe Kossuth Lajosról, a nemzet apjáról, a tegnapi Lajos nap alkalmából.

Az egyesült körök és testületek az tparos-Othton disztermében rendeztek emlékünnepélyt, amely 6 órakor vette kezdetét. A rendezőség a Kossuth-szobor-alap gyarapítása céljából 50 fillér belépti-díj szedését határozta el. Nem akarjuk feltételezni, hogy ez volt az ok, amiért a terem nem telt meg. Inkább abban keressük az okot, hogy hétköznap lévén, a kereskedő- és iparosvilág el volt napi munkájával foglalva.

Mindazáltal az emlékünnepély lelkes hangulatban, magasatosan folyt le. A Kossuth-dalkör elénekeltte bevezetésül a Hymnuszt, azután Szele György ev. ref. lelkész mondta el fohászszal végződő, szép és tartalmas megnyitó beszédét. Az emlékbeszédet Ferenczy Gyula dr. jogtanár tartotta, kifejtve, mi a magyaroknak Kossuth Lajos, aki uralkodóvá tette az addig szolganépet. Gyönyörű, mély, belső

hibám volt, vagyis a lábamé, hogy oly hosszúra nőtt.

— Ki van itt most valami uriember birtokos a faluban — kérdém — ahogy az utazás emó módjával megbarátkoztam.

Nem igen tetszhetett tudakozódásom utitársamnak. Válaszolt is, meg nem is, hogy hát van is, meg nincs is, úgy immelámmal. Valami végrehajtnak nézhetett vagy vigőoznek, hitsorsosának pedig aligha tarthatott.

Nem esodálom. Nincs is a mai urias öltözékben semmi bizalomgerjesztő, semmi őszinte, semmi nemzeti. Se nem franciaia, se nem angol, se nem magyar, ez utóbbi talán legkevesebb rajta, meg benne.

„Van is, meg nincs is!” Válaszolt meg nem is. Röviden. Mintha azt akarta volna mondani: Mit kérdezed, jobb nem beszélni róla, de ha éppen tudni akarsz, hát van ura a régi udvarháznak, birtokos is, mert az övé az egész kuria, adósság sines rajta, de nem uriember az, csak olyanféle urrá lett, isten tudja miből, honnét szakadt ide, miért éppen ide, ahol nem szeretik, még ő sem, a zsellér ember. Nem kérdeztem tovább. Megértettem. Atézertem mindazt. Némán bámultam a lisztzerü porgomolyokat, mi et szaporán rugott fel jobb időket élt lovunk, amint kellek, terjednek, ritkulva elenyésznek.

Az én fuvarosom pedig lopva rám-rám nézett. Észrevettem. Azután nyíltan rám vetette bentülő kis szemét, egész tekintetét. Megértett ő is. Összébb húzódott, hogy üléssem kényelmesebb legyen. A bizalom első jele volt ez, sajátos megnyilatkozása a magyar ember zárkózott természetének.

De csak kezdetben van ez így.

Azután beszélt a régi udvarházzól, melynek emíttén látszik ki a vége a lombok közül. A jó öreg urról, kit még ő is szolgált, kit isten nyugasztaljon meg a haló porában is.

Oda érkezünk. Itt bucsut vettem az én fuvarosomtól, aki nagyot nyelt s hirtelen válásra. Lenyelte feltámadt keserüségét, meg, ami még mondanivalója lett volna.

A kapu előtt állottam, vagy inkább az állott előttem, leginkább pedig állottunk mindketten ott, ahol, öntudatlanul a jelenről, mert én magam képzeletem szerint meg sem voltam, valamelyik nagy ós korában egy bolygó vándort képzeltem oda, egy idegen — ismeretlen — sóváron bámész-kodó alakot.

Ott volt a mohostetejű széles zsinde-lyes udvarház, előtte öreg nagy diófák, orgona bokrok, közepen egy nagy körönd virágos ágy őriáslevelű kaktuszokkal.

Nem tudtam belépni. Nem eresztett be a kapu cszlopán ülő köroszlan fájdalmas tekintete. Jobb időket látott már ez is. Körülnéztem elől, hátul, hej, ha beszélni tudna, mit regélhetne ez nekem azokról a ki-befordult paradés kocsiokról, névnap, lakodalmi ünnepegekről, örömről, bánatról, a ház fiai, leányairól, a kuria utolsó urának kivonulásáról. Most már talán csak ez utolsó jut eszébe, ez látszik ábrázatából.

A ház felől egy idős alak közeledett felém. Piros arczát fehér körszakál övezte. A nagyságos ur — Mandel ur — nem volt otthon.

Nem sokat bántam, az öreg Balajthy uram-bátyám vezetése mellett megnézhettem

az egész tanyát, minden zegét-zugát, pinezést, padását.

Minden így maradt a boldogemlékezetű Szalkay tekintetes ur idejéből, ő is így kapta édes atyjától — mondá az öreg kasznár — aki azt hitte, hogy csakugyan meg akarom venni a birtokot.

— Csak jöjjön is a tekintetes ur mihamarább, mert ezt a gazdát soká nem szolgálom — érzem. Nem is arra való. Nem ért az meg minket. Könnyen szerezte a birtokot, ugy akarna rajtunk is tulajni, pedig hát itt láttam napvilágot e tanyán s ugy is akartam, hogy annak a földje takarjon be. — Elfordult, hogy érdes keze-féjével elsimítsa a keserüséget szeméiből. — De talán még jóra fordulhat minden, mert van ám még egy fiatal Szalkay ur, az is nagyságos, de nem olyan, mint a miénk. Az pereli most ki a birtokot és meg is nyeri, erős a bizodalom: amint be is vállottam a főtörvényeszeken, mert az öreg tekintetes ur nem volt magánál, mikor a végrendeletet aláírta.

— Ismeri bátyám azt a Szalkay urat?

— Ismerem, az igaz még gyerek volt, mikor utoljára láttam, derék, szép fiu volt a lelkem.

Pedig nem ismert. Elfacsarodott a lelkem. Ez az ember életreménységét köti még ahhoz a perhez. Nem volt lelkem elárulni, szerettem volna pedig keblemre ölelni a Szalkay név dicsőségének utolsó szemtanuját. Nem tehettem. Talán fájtna neki is. Ne lássa maga előtt eltörpülve azt a nevet, mely megéltette.

A kápolna volt utolsó utunk. Rozsdá

tartalma, tanulságos és figyelmeztető beszéde rendkívüli hatást keltett. A Kossuth-dalkör újabb éneke és a műkedvelők zenekarának kurucz nótái után Gyökössy Endre hírlapíró szavaltta el „Kossuth” című, ugy formában, mint tartalomban igen szép és értékes költeményét, amely a tehetséges, fiatal poétának lelkes tapsokat juttatott. Az ünnepélyt a Kossuth-dalkör fejezte be méltóan a Kossuth-indulóval.

Este az „Angol Királynő” összes terméit megtöltötte az ünneplő közönség, amely ott társasvacsorára gyűlt egybe. Itt Király Péter dr. mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet, majd Szele György és Bacsó Dezső dr. beszéltek lelkesen. Közben a Kossuth-Dalkör énekelt hazafias dalokat. Az esti ünnepély a leglelkesebb hangulatban későn ért véget.

A Kossuth-Lajos jótékony asztaltársaság a Debreczen sörcsarnak helyiségeiben ünnepelte Kossuth apánk emlékét. Az ünnepély kitűnően sikerült. A szépen feldiszipelt teremben nemzeti színű zászlók közt Kossuth Lajos arcképe tekintett le az ünneplőkre. Több, mint 100 teritéknél foglaltak helyet a vacsoránál. — Az emlékbeszédet Schwarcz Dániel titkár tartotta nagy tetszés között, mely után Kaliczki Ernő szavaltta el Takács Endre „Kossuth emlékezete” című költeményét. A jótékony asztaltársaság ebből az alkalomból elhatározta, hogy a 750 koronára emelkedett társasági vagyonból 45 gyermeket, 30 fiút és 15 leányt ruház fel tőlire vallásiskolámság nélkül. Schwarcz Dániel erre a célra külön 10 doboz szivarvéget adott, amelyért árverés útján 21 korona jutott a perselybe.

kapusarkai sivitón nyikorogtak. Megremegtem. Sokáig állottunk szótlanul a fülkékben lakókat jelző márványtáblák előtt. Ott volt a család porlepte könyve is. Abba írták a fiuk apjuk történetét, ha azok maguk nem írták. A vége még friss írás. Mi egy tiz esztendő e könyvben? Férfias, nyílt magyar betűk... később ingadozó vonások... befejezetlen megkezdett lap.

Egy összehajtott írást vettem ki zsebből, beillesztettem oda folytatásnak... Aztán behajtottam. Két vizesebb koppant meg annak keményreszáradt fedelén. Nem esedezpek... nem tudom, hogy kerültek oda, de talán az öreg nem látta.

Elbucsztam az öreg uram-bátyámtól. Nem akart eresztetni, míg egy harapásra hozzá be nem térek, meg egy korty borra. Kár is lett volna be nem menni. Ezen a vidéken mutatóban sem lehet látni olyan szöghaju, parázsszemű magyar kislányt, mint az öreg Balajthy bácsi Erzsikéje. Nem akartam az álmát elvinni!

Még be is fogadtam az öregaszámomra, megadta az uraság címét is, lelkemre beszélt, hogy keressem fel.

Szürkület volt. Harmatozott már. Atlátszó tiszta levegő, nyugodt természet. A esend szinte hallható volt. De lelkemen ott ült az elvonult ósok, — az elpusztult dicsőség, — a dohos kriptá nehéz pora.

Harmadnap eltemették az öreg Balajthyt.

Szegény a kriptába ment meghalni. Ott tudta meg közös itéletünket, a családi könyv folytatását. Én a pert vesztettem el, ő életét. Csak annak az ártatlan kis teremtesnek ne kellett mégis elrabolnom álmát... Ő vesztette talán a legtöbbet!

Nagy Gyula.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Presbiteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház augusztus hó 28-ik napján — vasárnap — délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében presbiteri közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal:

1. Jelentés arról, hogy a folyó évi július hó 27. napján tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyve július hó 31. napján hitelesített.

2. Dr. Karsa István, néhai Őri Mihály, néhai Erdei Ferencz urak helyére lépett Móri Ferencz, Jeney József, ifj Kéki Sándor új presbiterek felesketése.

3. Harsányi Gusztáv új egyházközségi bíró felesketése.

4. A gazdasági bizottságban 2, az egyházközségi bíróságban 1, az árvaügyi bizottságban 1 helynek betöltése.

5. Nagyt. esperes ur megküldötte a beleegyezést az ideiglenes tanítók és tanítónők alkalmazásába.

6. Nagyt. esperes ur megküldötte a megerősített költségelirányzatot.

7. A gazdasági bizottság folyó évi 1003. sz. végzése néhai öz. Tassi Józsefné Bikfalvi Julianna asszony hagyománya tárgyában.

8. A gazdasági bizottság folyó évi 826,929. sz. végzése a piacz-utczai 2. sz. ház kiskertjének eladása tárgyában.

9. A gazdasági bizottság folyó évi 1304. számú végzése az Egyháztér 10. sz. ház bérbeadása tárgyában.

10. Törös Károly, Mészáros József, Kardos Ferencz, Tóth Sándor, Varjas Bálint tanítók és Eöry Mária, Mester Erzsébet tanítónők válasza a meghívóra.

11. A folyó évi 1164. P. sz. végzéssel felkért küldöttség jelentése a f. évi 550. P. sz. végzés ellen intézett panaszirat tárgyában.

12. A gazdasági bizottság folyó évi 959. sz. végzése Kertész István haszonbérlet kérése tárgyában.

13. Dávidházy János esperesnek a f. évi szeptember hó 8-án tartandó egyházmegyei közgyűlésbe meghívó levele.

14. A gazd. bizottság határozata a Rákóczi n., kis templombeli harangozók kérvénye tárgyában.

15. Szücs Elek pénztári ellenőr kérvénye kisegítő alkalmazása iránt.

16. Az árvaügyi bizottság 1319/904. A) sz. a. felterjeszti évi jelentését a mult 1903-ik évről.

17. A gazd. bizottság 1264/904. sz. határozata a Baranyi-féle ház és föld utáni illeték-egyenérték elleni folyamodás tárgyában.

Beírás a felső kereskedelmi iskolába. Szeptember hó 1., 2. és 3. napjain folytatolagos beírás lesz a július hónapban meg nem felt helyekre mindhárom osztályban. A beírás minden első izben beiratkozó tanulónak személyesen, a szülő vagy gyám kíséretében kell megjelenie és utolsó iskolai bizonyítványán kívül a születési anyakönyv kivonatát, meg az ujraltásról szóló igazolványt bemutatni. A tandíjkedvezményt vagy havi részletekben való fizethetést kérő folyamodványok szeptember hó 4-ig nyújtandók be. A beírás naponként délelőtt 8—12 óráig és délután 4—6 óráig folyik. Az iskola — volt növendékei csak délután iratkozhatnak. Torlódás elkerülése céljából már augusztus hó 27-étől kezdve délelőtt 11—12 és délután 5—6 óráig fogad el jelentkezéseket és tandíjfizetést a felső kereskedelmi iskola igazgatósága.

Beírás a polgári fiúiskolába. A július havi beírás után megmaradt helyekre szept. hó 1. 2. 3 és 4. napjain lesznek a beírások a kereskedelmi tanintézet igazgatói irodájában. Az első osztályban még 20, a negyedik osztályban még 18 hely tölthető be, a második és a harmadik osz-

tályba már csak a polgári fiúiskola volt növendékei nyerhetnek felvételt. Az első izben beiratkozók iskolai bizonyítványukon kívül keresztlevelet és ujraltási igazolványukat tartoznak bemutatni és csak a szülő vagy gyám kíséretében jelentkezhetnek. A beíráskor a felvételi díj 5 K. és az első félévi tandíj 30 K. fizetendő. Délelőtt 8—12 ó. csak az első izben jelentkezők, d. u. 4—6 ó. az iskola volt növendékei iratkozhatnak. Torlódás elkerülése céljából már aug. 27-étől kezdve fogad el az igazgató bejelentést és tandíjfizetést, még pedig mindenkor d. e. 11—12 és d. u. 5—6 ó. A javító vizsgálatok aug. 31-én és szept. 1-én, a felvételi és különbözeti vizsgálatok szept. hó 2-án kezdődnek mindenkor reggeli 8 órakor. A tanév ünnepélyes megnyitása és a rendszeres tanítás megkezdése szept. hó 6-án d. e. 8 órakor történik. A polgári fiúiskola igazgatósága.

Beírás a női kereskedelmi tanfolyamra. A debreczeni Kereskedelmi Tanintézet egyik tagozataként a ránk jövő 1904—5. tanévben is nyílik női kereskedelmi tanfolyam. Feladata és célja: megadni azokat a kereskedelmi és irodai szakismereteket és gyakorlati ügyességeket, amelyekre egyfelől a kenyérkeresetre utalt nőknek, mint üzleti alkalmazottaknak, másfelől művelt leányainknak, mint a család tagjainak az apa vagy férj üzletében és egyáltalán a háztartás észszerű vezetésében szükségük van. A tanfolyamra oly leány-növendékek vétetnek fel, akik a polgári vagy felsőbb leányiskola negyedik osztályát sikerrel végezték. E tanfolyam tartama 1 év, szeptember hó 1-én kezdődik és június hó végéig tart. A beíráskor bemutatandó az iskolai, születési és ujraltási bizonyítvány. Beiratkozni augusztus hó 27-étől kezdve szeptember hó 4-éig a Kereskedelmi Tanintézet igazgatóságánál délelőtt 11—12 és délután 5—6 órakor. A beíráskor 6 korona felvételi-díj és legalább az első negyed-évi tandíj 25 korona fizetendő. A rendszeres tanítás szeptember hó 5-én délután 2 órakor kezdődik. A női kereskedelmi tanfolyam igazgatósága.

A bábák sztrájkja.

— Mamajelöltek ijedelme. —

A franciaországi Brestből táviratozzák: Tegnapelőtt az összes bábák sztrájkba léptek, követelvéen, hogy a város adjon nekik a rendszeres díjaikon kívül fizetést és ismerje el őket közhivatalnokoknak. — A megrömtült városi tanács kénytelen volt engedni a kívánságnak.

A sztrájk lefolyását így képzeliük:

Nagy bábagyűlés a sztrájkanyagban. Az egyik sarokban az elhajított pólyák diszlenek. A bábák sztrájkjának 13-as bizottsága ülést tart.

Egy kövér baba: Tisztelt polgártársnők! A szülést, akarom mondani az ülést megnyitom. Mindnyájan tudjuk, hogy miről van szó. Amíg a vagyonos osztálybeliek szülnek, mi züllünk. Ezen az állapoton segitendő, a következő követeléseket terjesztettük a városi tanács elé:

1. A bábák ezentul éppogy oszthatnak bábái áldást, mint a papák pápait.

2. A bábák a várostól pólya korpótléket kapnak.

3. Minden baba közhivatalnoknak deklaráltaik. Ehez képest félaru anyajegyek osztandók ki közöttük.

4. A környékbeli golyák kötelesek az általuk hozandó gyermek korát, nemét,

családi állapotát, polgári állását és különös ismertető jeleit a születés előtt 24 órával bejelenteni. Az állami anyakönyvvezető mellé a tekintélyesebb bábák közül egy apakönyvvezető választandó.

5. A sztrájkból kifolyólag egyetlen bába sem kötelezhető arra, hogy az anyáknak figyermekük szülessék.

6. Éljen a szolidaritás!

Tisztelt kartársnők: E pontokat a tanács elé terjesztvén, ott az erős kéz politikáját akarták veünk szemben alkalmazni. Pontjaink közül egyedül azt fogadták el, hogy éljen a szolidaritás! — Miután azonban a szülési forgalom egész vonalon megszűnt, a beállott körülmények kényszerítő hatása alatt a tanács beadta a derekát. (Zajos éljenzés.)

Az újszülötteket, miután nem tartották be a pontokat, egyszerűen elkobozzák. Miközben ez történik, többen segíty nyújtanak a mamáknak. Ezt a többiek sztrájk-törésnek minősítik és bántalmazni akarják a tetteket, a kik azonban közhívat hoki immunitásukra hivatkoznak. — Óriási kavargás támad. A bábák pólyákat és újszülötteket vágnak egymás fejéhez. A harz már-már a végsőkéig fajul, mikor a sürgősen kirendelt tűzoltóság víz puskákkal lecsillapítja az indulatokat. A bábák a tűzoltókhoz simulva távoznak. Másnap jelentik Brestből: A szülés minden vonalon megindult.

—zab.

A közönséghez!

A „Debreczen“ eddig hetenként ötször jelent meg. Délután 4—5 óra tájban hagyta el lapunk a gépet. A közönség, amely érthető kíváncsisággal lesi, mi az ujság, mohón kapott a „Debreczen“ után, mert a „Debreczen“ napi hírek rovatában és távirataiban hozta a napi eseményeket híven és kimerítően.

Ithon a belső fontosnál-fontosabb politikai és közgazdasági kérdések vannak napirenden. A külföldről az orosz-japán háború világtörténelmi eseménye szül izgalmasan érdekes híreket.

Ezeket az eseményeket városunk közönsége még azon a napon a legpontosabban, hű és megbízható tudósítások alapján, részletelesen, igazán és kimerítően csakis egyedül a „Debreczen“-ben olvashatja. Minden más lap ugyanazokat az eseményeket csak másnap hozhatja olvasói elé.

Ezért megbecsülhetetlenül fontos a közönségre, hogy a „Debreczen“ létezzék, terjedjen és emelkedjék.

A „Debreczen“ kiadóhivatala számított a közönségnek ezzel a nélkülözhetetlen szükségleteivel és gondoskodott arról, hogy ezután nem csak ötször hetenként, hanem mindennap megjelenjen a „Debreczen“. Az eddig 10,000 koronát tevő kauczióját kiegészítettük 20,500 koronára, a teljes kauczióra és Debreczen város, valamint környékének közönsége immáron a

„Debreczen“-ben rendes napilapot kap.

De nemesak a legujabb események kimerítő és hű közlésére hivatkozunk, mint lapunknak verseny nélkül álló előnyére.

Jogos önérettel rámutathatunk arra, hogy lapunkat a tisztességes sajtó legelső köteletségéhez mértén szigorú tisztességgel szerkesztjük. Meggondolva, komoly mérlegelés és alapos tanulmányozás után adunk véleményt a közügyekről. — Nem szolgálnak személyi érdekeket, hanem kizárólag a közönség érdekét tartjuk szemünk előtt. Nem keresünk szenzációkat, hogy valótlanságok, meg nem történt dolgok hazudozásával, vagy egyes események elferdítésével, csak hogy az szenzációsbabnak tűnjék. — költjük fel a közönség érdeklődését lapunk iránt. A mi elvünk változatlanul és hajthatatlanul ez marad: **csak igazat!**

Azt, hogy rendithetetlenül, megalkuvást nem ismerve szolgáljuk szeretett hazánk igazi érdekeit, az nem érdemünk, az kötelességünk. Ezt a szent kötelességet teljesíti a „Debreczen“ harminczhat esztendő óta. Magyarország függetlensége, önálló rendelkezése, jogainak érvényesülése, a magyar nemzet nyelvének méltó uralma ott, ahol joga van hozzá és a magyar nemzeti szellem terjesztése, ezek azok a magaslatos feladatok, amelyeknek szolgálatába szegődött a „Debreczen“ 36 év előtt. Ezekért küzdött azóta és fog küzdeni mindvégig.

Áldozatkészségünket és önzetlen lelkesedésünket a közjóért méltányolja a nagy közönség azzal, hogy részesítse a „Debreczen“-t ezentul is támogatásában.

A „Debreczen“ előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	1 korona.
Negyed évre . . .	3 korona.
Fél évre	6 korona.

Egyes számnak ára 4 fillér.

Kapható minden tőzsdében s az ujczaí árusítóknál.

Hazafias tisztelettel:

A „Debreczen“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPI HIREK.

— **Királyi kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Lestyán Adorján kir. közjegyzőnek a királyi tanácsosi czímet adományozta. A királyi kegyez alkalommal munkás, érdemes és városzerző népszerű férfit tüntetett ki. A kitüntetésről különben a hivatalos lap az alábbi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán csikszentkirályi Lestyán Adorján debreczeni közjegyzőnek és az ottani kamara elnökének, a közjegyzői pályán szerzett

érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1904. évi augusztus hó 19-én.

Ferencz József, s. k.,

Gróf Khuen Héderváry Károly, s. k.

— **Személyi hírek.** Vecsey Imre városi főjegyző Velenczéből, Oláh Károly városi tanácsos Pávefűrdőből hazaérkezett, de hivatalukat csak szabadságidejük leteltével fogják elfoglalni. — Dagenfeld József gróf egyházkarületi főrendnek tegnap este Debreczenba visszaérkezett.

— **A jótékony nőegyletből.** A debreczeni jótékony nőegylet folyó hó 27-én délelőtt 11 órakor, a nőipariskola helyiségében választmányi ülést tart, melynek egyetlen tárgya: a nőegyleti Stefánia árvabáznál megüresedett tanítónői állás betöltése.

— **Vásár Tiszacségén.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Tiszacségén a szeptember 19-ére eső országos vásár ez évben kivételosen szeptember hó 12-én tartassék meg.

— **Lopás a fürdőben.** Hetek óta csaknem minden nap jelentést tesznek a rendőrségnek, hogy a nagyerdei fürdőben az öltöző-fülkékben ez is, az is eltűnik. Tegnap pláne 1000 korona kelt lábra. Fekete István uradalmi kasznár fürdeni ment a Nagyerdőre. A fülkében hagyta természetesen a pénztárcáját s mikor kijött, abból egy 1000 koronás bankjegy hiányzott. Azonnal keresni kezdtek, de a pénznek nyoma veszett. A rendőrség a legerélyesebben nyomoz. — Ugy ennek a lopásnak, mint az ezt megelőzőknak pusztán csak az az oka, hogy az egész gőzfürdőben egyetlen ember végzi a teendőket s így nincs kellő számú ellenőrző személyzet s így bármelyik fürdőző könnyen bejuthat akármelyik fülkébe. A fürdői lopásoknak csak úgy lehet elejét venni, ha a fürdőben kellő számú személyzet gyakorol felügyeletet.

— **Elűtötte a kisvonat.** Szegény, elvénhedt kis vonat. Ki hitte volna, hogy az ő méltóságáteljes lassúságával még ilyenmire is képes. Ma délelőtt a Csokonai-kert Péterfia-ajtójánál elűtötte a kisvonat Fehér Józsefné Rácz Lidia 80 éves öreg asszonyt. Az elgázolt asszonyt Tüdős Kálmán dr. orvoshoz, onnan pedig a kórházba vitték. Fehérné a fején szenvedett sérüléseket. Megindították a vizsgálatot, terhelt-e felelősség a mozdonyvezetőt.

— **Kamarai hírek.** Az érdekeltek figyelmét a debreczeni kereskedelmi- és iparkamara ezennel felhívja a magyar kir. államvasutak igazgatósága által közzétett árlejtésre. Verseny tárgyát képezi: az 1905. évben szükséges, circa 2300 mm. köölajnak szállítása. Az ajánlatok 1904. évi szeptember hó 23-ik napjának déli 12 órájára benyújtandó a magyar királyi államvasutak főpénztárának budapesti szakosztályánál. A bánatpénz 5 százalék. Elhelyezendő: szeptember 22-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál. Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a kamaráánál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál nyerhetnek.

— **A hatóság figyelmébe.** Bizonyára jól tudja az olvasó, kiről van szó. A szerencsétlen, hülye gyermekről, Hopp Gusztiról, kit apró utczaí botránnyairól ismer a közönség. A kis Gusztir különösen a járókelő hölgyekre támad nagy előszeretettel megbotránkozottatva minden jóízű embert.

A 14 éves fiú már kiskora óta hülye. Az utcázákon bolyong, hol az utcagyerekek sok izetlen tréfa elkövetésére használják. A nők, különösen pedig a kis lányok valósággal rettegnék tőle. Sok szó esett már erről a fiúról. Az anyja már négy év óta kérvényekkel ostromolja a minisztert, hogy fiát vegyék fel a hülyék intézetébe. Eddig — négy év óta — semmi választ a miniszter nem adott. A helyi lapok unszolására a rendőrség a városi szegényházba utalta, de oda a gondnok nem vette fel. De hát akkor mire valók a szegényházban levő Alafás intézet helyiségei? A szegényügyi szabályrendelet 49. szakasza így intézkedik erről a helyiségről: Elvetemült, rossz erkölcsű 12—16 éves gyermekek befogadására és elhelyezésére rendezték be, hogy azok ott javíttassanak a rendszeres munkás életre szokjanak. De ha a kis Gusztit nem elvetemült, rossz gyermek, akkor intézkedik felőle a fenti szabályrendelet 77. szakasza, mely a városi szegényházban levő Alafás intézet czéljáról ezt mondja: Az intézet ezélja undort keltő betegségekben és hülyeségekben szenvedő szerencsétleneknek menhelyet nyújtani s az általuk okozható közmegebtránsztatástól a közönséget megmenteni. — Ennél világosabb intézkedést kívánunk sem lehet. Ugy tudjuk, hogy a főkapitány tett már előterjesztést ebben az ügyben. Miért késik hát annak a végrehajtása. Sürgős intézkedést kérünk, meg kell szabadítani a közönséget ettől a szerencsétlen gyermek zaklatásaitól. Tegnap a Dégenfeld téren megint elfogta a rendőr a kis hülyét, mert az ott menő hölgyek ruhájába kapaszkodott s azokat legnagyobb mértékben megebtránsztatotta. Már — az édes anyja állítása szerint — otthon is félnek tőle, mert néha a kisebb testvéreit fojtogja. Felhívjuk a rendőrséget ismételtén, hogy tesse be az Alafás intézetbe Hopp Gusztit, mert most, hogy az iskolák megnyílnak, a leány iskolák körül sok csunya dolgot csinál még az a szerencsétlen hülye gyermek.

— **Ahol a város maga nyit mészárszékét.** Szombathely városa a husdrágaság megszüntetése czéljából elhatározta, hogy maga fog marhát vágatni, hogy a hus előállításának áráról meggyőződést szerezzen és amennyiben azt találja, hogy a mészárosok sarca túl magas, a városi mészárszék felállítására megtegye a szükséges intézkedéseket. A város kedden is, pénteken is keresett vágatásra alkalmas marhát, de nem talált. A kartellben levő mészárosok ugyanis azzal terrorizálták a marhákat felhajtó gazdákat, hogy amennyiben a városnak marhát átengednének, úgy a jövőben egyáltalában nem vásárolnak tőük marhát és szükségleteiket idegenből szerzik be. Ez a fenyegetés hatott és akárhánny helyen a marhát árusító gazda kijelentette a város kiküldötteinek, hogy a város számára nem ad marhát, mert a város le akarja szorítani a marha értékét és tönkre akarja tenni a mészárosokat. A félre vezetett gazdák eme téves felfogásán a péntekre tervezett próbavágatás elvégzése hajtótörést szenvedett úgy, hogy a próbavágatást el kellett halasztani. A város mindennek dacára a próbavágatást a héten okvetlenül meg fogja tartani.

— **Munkakiállítások rendezése** A kereskedelemügyi miniszter tervbe vette hogy a helyi kerületi és országos tanoncz-és segédmunkakiállításokat rendszeresíti és állandósítja. A miniszter leiratot intézett az ipartestülethez, hogy adjon feleletet a feltejt kérdőpontokra. Nevezetesen tegyen javaslatot a kiállítás idejére, helyére, tárgyaira, jutalmaira és mikénti rendezésére nézve. Ma délután fél 3 órakor az ipartestület ta-

nácstermében egy szűkebbkörű bizottság tárgyalja a miniszter leiratát. A bizottság ülésének határozatát a kamara utján megküldik a kereskedelemügyi miniszternek.

— **Kisiklott vonat.** A helyi vasút mizériái folyton anyagul szolgálnak. Ma reggel egy öreg asszonyt gázolt el, délben pedig a Bika előtt, a hatvanutcai kiágazásnál egyik személykocsija kisiklott. Nagy kinlódások közt emelték vissza a vágányra.

— **Megfellebbezett ipari szabályrendelet** A városi tanács ajkőműves-és ács mesterek segédszemélyzetének munkaviszonyát szabályozó szabályrendeletit javaslatot, melyet az ipartestület annak idején megfellebbezett és melyet a miniszter nem erősített meg, ezt a javaslatot a tanács újból megküldte véleményes javaslatlétel végeit az ipartestületnek. Az ipartestület az annak idején beadott fellebbezésében elmondott észrevételeit most is fenntartja és a városi tanácshoz újból beterjeszti.

— **Pályázat.** A debreczeni állami adóhivatalnál egy adóiszti állás van üresedésben. Pályázatok 14 napon belül adandók be.

— **Wladimir Debreczenben.** A debreczeni testdöz sport fejlesztését nagyban elő fogja mozdítani a megvalósulás előtt álló régi terv, hogy más városok mintájára Debreczenben is legyenek birkózások. *Wladimir*, az országos birkobajnok, aki most fejezte be Aradon eredményes tanfolyamát, szeptember elsején Debreczenbe jön és itt két hónapos tanfolyamot nyit, mely alatt a debreczeni tornászok és atleták a birkózás nemessportjában tökéletesíthetik magukat. A tanfolyam alatt rendezendő birkóversenyek bizonyára társadalmi életünkbe is újabb pezsgést hoznak.

— **Tragikus halál.** Lapunk aug. 22 iki számában megemlékeztünk arról a szomorú sorsról, mely Barta Mihály berkocsi tulajdonost érte, ki Fazekas Dániel orvos rendelő helyiségének előszobájában hirtelen meghalt. A vizsgálat folyamán kihallgatták Fazekast is, mint tanút; valamint mindazokat, kik azon alkalommal az orvos előszobájában voltak, kik egybehangzólag igazolták, hogy Barta már nagyon rosszul volt, mikor az orvoshoz ment, ki éppen ezért aethert szolgáltatt vele, mely szédülésből magához térítette s egy kánnányi rebarbarát adott neki. Lapunk azon híradása, mintha Barta kuruzslás áldozata lett volna, nem nyert megerősítést. S tévesen informáltak bennünket a tekintetben is, mintha Fazekas Dániel magán-orvos nem volna jogosítva betegek gyógykezelésére, mert személyesen győződünk meg arról, hogy kitünő eredménnyel vizsgázott szorgalmas hallgató volt a budapesti egyetem s orvosi diplomája jelenleg kihirdetés végett Debreczen város hatóságánál van bemutatva. Végül szívesen adunk tért azon helyreigazításnak is, hogy Budapestről önként és pedig családi okból költözött el.

— **Halálosítások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálosításait osztályánál a következő halálosításokat jelentették be: özv. Erdős Mártonné ev. ref. 45 éves, Fodor Lajosné ev. ref. 71 éves, Gál Erzsébet 18 hónapos.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Port-Arthur ostroma.

Budapest, augusztus 26. *Londonból* távirják: A Daily Telegraphnak jelentik Csifuból augusztus 25-ről, hogy a vár ágyuzását a leghevesebben folytatják a japánok. *Az előnyomulás iszonyu áldozatok közt történik lépésről-lépésre, mert*

az ostromló sereg minduntalan aknába ütközik, amelyeket az oroszok az erődök előtt hintettek el A holttestek tömegén keresztül halálmegvetéssel hatolnak előre a japánok. **Keleti oldalon két erődöt foglaltak** ujabban el, nyugatról azonban nem bírtak előre menni, ott ütköznek a legnagyobb aknályokba. **Az innen megkisérlet rohamokat a jól megerősített oroszok mindannyiszor visszaverik.**

A mandzsuriai harcterről.

Budapest, auguszt. 26. Liaojangtól délkeletre 75 kilométer távolban a japánok összeütköztek az orosz csapatokkal, amelyek az orosz sereg zömének visszavonulását fedezték. **A japánok általános támadásra készülnek.**

Mukdenből jelentik, hogy a japánok egyesült seregei erősen nyomulnak előre Mukden felé.

A legitjabb orosz katona.

Budapest, augusztus 26. Pétervári távirat szerint az orosz czár hadiparancsot becsátott ki, amelyben az újszült trónörökös az orosz gárdába osztotta be.

A pécskai választás.

Pécska, augusztus 25. A képviselőválasztás reggel 6 óra rendben folyik. Délelőtt 10 órakor *Herczeg Ferencz* kormánypártinak ötvenhét, *Zlinszky István* függetlenségi pártinak ötvenkettő, *Popa* román nemzetiségi jelöltnek hatvanöt szavazata volt. Az eredmény kétes.

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása

— aug. 26.

5—10 olesóbb.

Buza őszre	10 67—
Buza tavaszra	10 87—
Rozs októberre	8 18—19
Tengeri októberre	7 39—40
Zab	7 22—23

A kassai Világosság.

— Cselédek gyűlése. —

— aug. 26.

A kassai Világosságot azért kell nagybetűvel írni, mert ez nem olyan világosság, mint más közönséges világosság, sőt ez a Világosság nem is világosság, hanem egyesület, amelynek az alapszabályait a tegnap tartott alakuló közgyűlésen állapították meg a kassai cselédek: takaros szobacizák, energikus szakácsnók, ábrándos dajkák, fejlett izomu mindeneslányok, izig-vérig mind szociálisták. Hogy a cselédek bajaik megvitására, a helyzetük megjavításán tanácskozni, aféle kis kongresszust tartottak, ezen nincs semmi csodálni, megróni vagy kigunyolni való. Hogy a szegény cselédnek semmi baja, vagy panasználni valója ne lehetne, azt igazságos ember nem állíthatja. Cselédnek lenni van majdnem olyan kegyetlen állapot, mint nagyságának lenni és mindenestre rosszabb sor, mint például bankárnak lenni. És ha a bankároknak van joguk konferenciákat tartani, a nagyságának minden héten kilenczszor gyűlésbe járni: miért ne gyűlhetnének egyszer a cselédek is össze, hogy kiöntsék egymásnak a lelkük fájdalmát és elmondják, mi a bajuk-bánatuk oka.

Kassán tehát meglett a Világosság. Összegyűlt vagy háromszáz cseléd, sokat szónokoltak, sirtak is egy verset és végzetül pontokba foglalták, hogy mit kíván a konyha: mi kell a cselédeknek Kassán,

meg bizonyára másutt is. Kell tehát első sorban — saját kapukules. Legyen a cseléd esti nyolcz órán tul olyan szabad, „akár a gazdája.“ Elolvasván ezt az első pontot, az első érzés, amely az ember, már mint a feleséges ember szívében támad, az irigység a kassai — férjek ellen. Mert ebből a pontból az a tanulság világlik ki, hogy a kurecz városban saját kapukulcsa és este nyolcz órán tul teljes szabadsága, korlátlan kimenője van minden férjnek. Ők tehát már alkalmassint régebben megcsinálták a maguk külön világosságát, amely megszereste nekik azt, amit a cselédek most követelnek. Ha azonban most a cselédek kívánsága teljesül, nekik alkalmassint le kell mondaniok erről a jogukról, mert valami kis gyöngédséggel még a feleségének is tartozik az ember és legalább is méltányos, hogy ilyen körülmények között segítsen neki valamieskét — a vacsora utáni mosogatásban.

Ennek az első pontnak a teljesítését különben is meglehetősen komplikálják a többi pontozatok. Így például a második pont, amely azt követeli, hogy a cseléd egy asztalnál, együtt étkezzék a gazdája háznépével. — E szerint Kassán már vagy hét órákor kell vagyoráznok az embereknek, hogy a szobaleány pontosan megkezdhesse a szabadságát vagy várni kell a vacsorával esetleg hajnali négyig, amikor a Kati hazajön. De nemcsak a vacsora körül merülhetnek fel ilyen kényelmetlenségek, hanem máskor is, mert a harmadik pont meg azt mondja, hogy „férfirokon, vagy vőlegény a nap bármely órájában fogadható, mert a szegény, védtelen cselédnek szüksége van a férfitámogatóra a munkaadók tulajdonai ellen.“ A szakácsnőnek tehát ezután joga lesz akármikor vendégek látni a férfirokonságát, már pedig tudvalevő dolog, hogy a szakácsnők férfirokonsága, főként a hadsereg körében, hihetetlenül kiterjedt, a rokoni érzése pedig egyszerűen kiemertethetetlen. Ilyen körülmények között az alapszabály-terveznek az a pontja, amely szabad tartást kíván a házban a dajka gyermekének, is csak olyan érthető, mint az, amely a cseléd erkölcsi épségének szigorú védelmét követeli. A férfirokon, meg a külön kapukules mellé tehát egy külön rendőr is dukál a szakácsnőnek Kassán. Ezek a kassai Világosság alapszabályainak főbb pontjai. — Javaslatot tettek arra is, hogy papnál, zsidónál cseléd szolgálatba ne álljon. Ennek azonban még a tárgyalásába se mentek bele, így hát nem tudhatjuk az indítvány okát: miért nem kedvelik a kassai cselédek a papokat, meg a zsidókat?

Szóval: furcsa kis kongresszus volt ez a kassai kongresszus. Az Isten mentse meg a kassaiakat attól, hogy ez az új Világosság sokáig fényeskedjék nekik.

Kétarczu emberek.

— augusztus 26.

A világvárosok forgalmában néha különös szenzációk pattannak ki. — A napokban megirták a lapok egy hamburgi dúsgazdag kereskedőnek a történetét, mely a végrendeletéből került nyilvánosságra s barátai, tisztelői megtudták abból, hogy az általános tisztelt ur, akit a becoület mintaképűl magasztaltak életében, vltaképpen fegyházból megszökött rab. Nem tartozik a ritkaságok közé az ilyen kétarczu ember. Több millió lakossal bíró városokban mindig találkozunk ezzel a típussal. Néha azonban esodálatos jelenségekkel is e fajtából. Fölötte érdekes könyv jelent meg a napokban a london westminsteri kerület kapitányának a tollából. A híres angol rendőrségnek ez a régi hivatalnok, aki detektívül emelkedett

szép rangjáig, évtizedek tapasztalatait gyűjtötte egybe mindenek okulására.

A rendőrség sok olyan egyént leplezett le, — írja könyvének előszavában — akik kétféle arccsal jártak a világban. Es ez sehol sem eshetik meg oly könnyen, mint Londonban, ahol a megtelepültől senki sem kérdi, honnan jött s mi a neve. Nincsen lakásbejelentés, valamint senkitől sem követelhetik, hogy okmányokkal igazolja, hogyan használja e a nevét. Ilyen körülmények között könnyűszerrel öltheti magára bárki másnak a képmását s élhet háborítlanul ábrázata alatt. — Rendőri pályámon több ilyen esettel állottam szemben.

A nyolczvanas évek elején — folytatja a westminsteri rendőrkapitány — detektív voltam s a cityben működtem. Egy ködös novemberi délelőtt a Cheapside forgalmas utcán haladtam, amikor megpillantottam egy elegánsan öltözött urat, aki előttem gyanus módon álldogált a permetező esőben. Megfigyelés vegett a legközelebbi üzlet kirakata előtt megállottam. Egyszerre észrevettem, hogy az elegáns ur valakinek int, aki pár lépéssel odább ujságot látszott olvasni. Ez az olvasó ember közönséges zsebmetsző volt, akit ismertem. A gyanum immár alaposnak tetszett, tehát vártam a folytatást. Néhány perczel később az elegáns ur félhalkan fityörészni kezdett valami népszerű dalt, mire a zsebmetsző mindegyre az ujságját olvasva, feléje indult. Ebben a pillanatban a pénzváltóintézetből, amely előtt az elegáns ur állott, egy idősebb ur lépett ki, terjedelmes bankótárczáját a kabátja zsebébe téve. Jól táttam, amint gyorsan egymásután következtek a jelenet részletei: az elegáns ur belebotlott az öreg urba, dühre gerjedt és mellbe lökte; az öreg ur a zsebmetsző karjai közé esett.

— Terítettét, éppen a tyukszememre lépett! — kiáltotta az elegáns ur.

— Goromba, szemtelen! — szitkozódott a meglökött öreg ur.

Csődület tám dt, de nemsokára az öreg ur rémülten kiáltotta, ellopták a tárczáját. Erre el voltam készülve s mitsem törődve többé a meglopott kiáltásával és a csődülettel, amely most még jobban növekedett, a zsebmetsző után indultam, aki szapora léptekkel átsietett a Kingstrebe, utána pedig közönyt tettető arccsal az elegáns ur. A két jómadár egy kapuban találkozott s ott elcsiptem őket. Néhány órával később nem csakély meglepetésemre megtudtam, hogy a zsebmetsző elegáns bűntársa ismert személyiség a Kensington negyedben, több előkelő klub tagja, családos ember, akit mindenki becsületes gentlemannek ismert, pedig tolvaj volt.

Hosszabb ideig tartott a következő eset kiderítése: 1893-ban egy ujonnan alapított hajóügynökség és pénzváltó üzletből több ezer font sterling készpénzt loptak el az intézet pánczélszekrényéből. A lopást képtelenek voltak megérteni a hivatalnokok, mert a szekrényen erőszaknak semmi nyoma sem látszott, a kulcsokat pedig az igazgatóság két tagja őrizte. Néhány heti kutatás meddősege után a czég már bele nyugodott a veszteségbe, amikor egy szombati napon furcsa dolog történt. Az igazgatóság egyik tagját elütötte egy bérkocsi s

lábán, fején zuzódásokkal beszállították a kórházba a szerencsétlenség áldozatát. Amikor lovetköztették és a zsebei tartalmát hivatalosan megállapították, két pénztári kulcsot találtak nála.

A kulcsokat átadták az intézet vezetőjének. A két kulcs feltűnést keltett, mert az elgázolt igazgató ugyan meg volt bizva azzal, hogy a pénztár egyik kulcsát kezelje, de csak az egyiket. Esténként az ő kulcsával zárták be a pénztárt. S ime, mind a két kulcs nála volt; de a második kulcs ott volt az ügyvivő igazgatónál is. Nyilvánvaló volt ebből, hogy a második kulcs másolat. Ebből indult aztán a gyanu s a nyomozás immár kiderítette a valót. Az elgázolt igazgató maga lopta a pénzt s amikor a rendőrség a multjában is kutatót, kitűnt, hogy az érdemes ur öt évet töltött más név alatt a new-jersey-i börtönben, ahonnan megszökött.

A kétarczu emberek tipusa legsűrűbben azonban házassági szédelgéseknél fordul elő. Százával vannak följegyezve ilyen esetek. Nemrég különösen nagy feltűnést keltett egy bigamia-ügy Londonban. Egy kereskedelmi ügynök kettős családi életet élt, két felesége között osztva meg férji kötelességeit. Mialatt néhány hetet az egyik feleségénél töltött, a másikkal azt vallotta, hogy üzleti uton van. Egy vasárnap aztán találkozott a két asszony az utcán, amint a közös férj az egyik feleségével és két gyermekével sétált. A titok ezzel persze ki pattant.

VEGYES HIREK.

* **Szerelmi dráma.** A szerepi határban, — mint levelezőnk jelenti, — halva találtak tegnap egy fiatal leányt és egy legényt. Revolvergolyó oltotta ki mindkettőnek életét s mint következtetni lehet, közös elhatározással választották a halált. Levelezőnk jelentése szerint: Róka Mátyás és Nyéki Mária tegnapelőtt este eltűntek a faluból. Különösen a leányt keresték nagy gonddal a szülei. De hosszas keresés után sem akadtak a nyomára. Reggel találták azután meg a mezei munkások. — A szerelmi dráma hősei azért választották a halált, mert nem lehettek egymásé. A dráma bonyodalmaist most a nagyváradi királyi ügyészség is kutatja.

* **Masin ezredes és a művész.** Masin ezredes, aki a szerb összeesküvők egyik vezérémbere volt, már négy hét óta Pöstyénben időzik. Az ezredes nyugalmát a minap kellemetlen incidens zavarta meg. A közép-termetű, katonás tartású ezredes éppen sétáját végezte és szokásához képest szuró tekintettel nézte végig a nyaraló szép leányokat és asszonyokat, amikor szembejött vele Kvapil Johanna asszony, a prágai nemzeti színház művésznője. Masin már messziről felismerte a művésznőt, akit még Sándor király idejéből ismert, amikor egyszer Kvapil a belgrádi színházban vendégszerepelt. A művésznő játékát az udvar is végignézte, sőt Kvapil Johanna udvari ebédre is hivatalos volt, amikor Sándor királylyal, Drága királynéval és Masin ezredessel egy asztalnál ült. Ebből az időből ismeri meg a művésznő az ezredest, aki most, amikor a sétahelyen találkozott vele, feltűnő barátságosan üdvözölte. A művésznő az üdvözlésre hirtelen elfordította fejét és az ezredest a — faképnél hagyta. Végtele-

nül bántotta Masint az ignorálás s azonnal elküldött a művésznőhöz azzal a kérdéssel, hogy talán bizony fél tőle, mert a köszönését sem meri elfogadni. Kvapii Johanna ezt a rövid választ adta:

— Nem vagyok királyné. Nincs okom félni.

Milyen hatással volt ez a rövid, de sokat mondó felelet a szerb királyné meggyilkolásában tevékeny részt vett áruló katonatisztre, arról hallgat a krónika.

* **Egy költőné halála.** Aussebből jelentik nekünk: Neumayer Mária osztrák költőné tegnap reggel hatvan éves korában meghalt. Neumayer Mária, Neumayer udvari tanácsos leánya, Budapesten született és gyermekkorát is ott töltötte el. Később atyjával együtt Bécsbe költözött és csak ott tanult meg németül. Grillparzer fölfedezte a leányban a költői tehetséget és ő biztatta arra, hogy a költészetet foglalkozzék. Neumayer Mária később számtalan magyar dalt fordított le német nyelvre.

Községek lázadása.

— augusztus 25.

Sok olasz községben és városban botrányos gazdálkodás folyik a közvagyonnal, ezért kell a legszükségesebb élelmiszerekre fogyasztási adókat kivetni, ami módfelett megterhelő a szegény emberket s ezért tudják azok hihetetlen nagyságúra erőlni a községi pótdót. — Napirenden van tehát Olaszországban, hogy a községek nyakára kormánybirtost küldenek, ezek azután energikusan bánnak el a lelkiismeretlen vagy tolvaj sáfárokkal. Néha azután valóságos lázadás tör ki az ilyen községekben, úgy hogy vér is folyik s a katonaságnak és esendőségeknek kell közbelépnie. Csak néhány esetet sorolunk fel, amelyek legutóbb történtek.

Katánia mellett például Agrában volt ez a község tanácsnak, hogy a tiz lírán alul való adóteteleknél törülte a pótdót, de a fogyasztási adókat kérielhetetlenül érintetlenül meghagyta, a tiz líránál nagyobb adótetelekre pedig kilenczvenöt százalék pótdót vetett ki. Azt hitte, hogy az első intézkedéssel megnyeri a szegény népet, de csalódott várakozásában. Az agrai népföllázadt s amint Olaszországban történni szokott, az asszonyai bujtogatták föl. Megrohanták a község házákat, az adóhivatalt, az összes adóajstromokat és irásokat elégették, az ablakokat betörték s minden butort izzéporrá törtek s még a hivatalos helyiségek ajtait sem kímélték, ezeket is fölyujtották.

A község házákat a tisztviselők sem tudták megvédeni s a delakodásban tizennyolcz paraszt sebesült meg súlyosan. Erre esendőrökn kívül egy század katonaság jött a községbe, amely, miután négy embert agyonlőtt, egy heti háboruszkodás után valahogyan helyreállította a rendet. Agrában az volt a baj, hogy kormánybiztost nem küldöttek ki s így történt a Róma melletti Subiacóban is, ahol aközségi elüljáróság szintén elsőrendű tolvaj.

Itt is föllázadt a nyolczezernyi lakosságú város apraja-nagyja, s miután Olaszországban nagyon divatos elpusztítani a község házákat, ott is erre rohantak, hamarosan azonban sikerült rekvirálni a katonaságot, amelyet az iskolákban helyeztek el. A subiacói nép pedig most nap-nap után lármásan tüntet s kormánybiztost követel.

Mindezeknél mulatságosabb eset történt a délolaszországi Ostuniában, ahová kiküldöttek kormánybiztost, aki már hónapokon át vesződik azon, hogy a város pénzügyét rendbehozza. A fölösleges kiadást tehát vagy törölte, vagy megnyíraltta, s így került a sor a városi bandára, amelyre a szegény Ostuni, amely valóság-

gal koldus halászvároska, évi négyezer lírát áldozott.

Ezt a kormánybiztos leszállította négy-száz lírára, mivel az olasz ember muzsika nélkül sehogysen tud létezni. Erre meg az osiuniak lázadtak föl, s olyan esetepatét csaptak, hogy a szelid kormánybiztos, csak-hogy a katonaság kirendelését elkerülje, kénytelen volt a négyezer lírát beállítani a városka költségvetésébe. Az ilyen lázadások különben több-kövésbbé tragikus véggel napirenden vannak Olaszországban, s mindig a községi és városi panama okozza.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tüzhelyen.

Angol regény.

Fordította: **Amica.**

11

— Az nem az én dolgom megmondani. Én egyszerűen elmondtam azt, ami történt — volt a határozott válasz.

Kemény és indulatos válasz jött az atyja ajkaira, de ámbár ő szenvedélyes volt, eszébe jutott Editnek tett ígérete és visszatartotta szavait, megvetőleg csak azt mondta:

Az ilyenféle iskolás leányos ostoba meséiddel ne állj többé elibem. Gyűlölöm azokat és az, amiből te oly sokat csinálsz, pusztán bolondság; mit a hitvány francia regények vertek a fejedbe.

De l'Orme ur így beszélt és így próbált gondolkodni, de a mérgezett nyíl elevenre talált és megsebezte az érzékeny büszke szívet, mely minden hibáival oly nagyon szerette Editet és azok a hibák, éppen annyira a korai nevelésnek és körülményeknek, mint a természetnek voltak tulajdoníthatók. Előkelő, régi családból születve, állással és vagyonnal, De l'Orme minden előnnyel látszott birni, de atyjának a korai halála egy eszes, de gyenge anyára hagyta őt, aki önzően szerette az egyetlenegy fiát és mindenképpen elkényeztette.

Az eredmény az volt, hogy könnyelmű kihágások voltak a napirenden és akkor belátva, ámbár későre a tévedését, még sokkal komolyabb tévedést követett el azzal, amivel hibáját helyre próbálta hozni. Mert midőn Guy még alig volt nagykoru, siettetett egy olyan házasságot, melyet ő és a menyasszony anyja egymás között évekként elölte intéztek el.

Guy nagyon fiatal volt és tapasztalatlán, fogalma sem volt azon felelősségekről, melyeket a házasság reá fog hárítani. Az Alan Amy szépsége megigézte. Azt gondolta, hogy szerette őt és feleségül vette. Természetesen, gondosan elrejtették előtte azt a titkot, melyet Amy csak a halálos ágyán mondott meg a leányának. A fiatal férj nem sokára felfedezte, hogy feleségét kényszerítették a hozzá menetelre, ámbár az anyja tudta, hogy az a szívet másnak adta. E végzetes eltitkolás nélkül, talán idővel megtanulták volna egymást szeretni és azon család daczára, melyet Guyvel szemben a szülők elkövettek, boldogok lettek volna. Azonban, mit gondolhatott egy olyan asszonyról, aki — az nem számított, hogy minő kényszer alatt — hűtlen lett azon férfőhöz, kihez a becsület és

a szerelem kötötte és a férje megosalásában részt vett? Azon a végzetes napon, melyen Guy a felesége titkát felfedezte, minden, ami őket boldoggá tehetette volna, kihalt.

„A remény hervadva tünt el és az irgalom Isten hozzádot sóhajt.”

Ez óráról kezdve különvált az élet utjuk. A férj ment a maga útján, az asszony szintén azt tette. — De nem úgy, mintha nyilt vagy látható hidegség, fehérség, vagy sötét hangulat lett volna közöttük Amy kedélyes, vidám, igéző, kedves asszony volt — a Guy nevetése gondtalan volt, társalgása oly könnyű és trófás, mint azelőtt. Az évek teltek, míg végre Amy meghalt.

III.

Guy Itáliában találkozott Morville Edittel. És Edit a saját akarata, vagy tudása nélkül, megnyerte a Guy szerelmét, megayerte azt a szívet, mely azelőtt sohasem szeretett és csak ő előtte hajlott meg, aki nem tudta, hogy mi volt a birtokában — ki cserébe nem tudott szerelmet adni. És mégis, első találkozásunk után hat hét múlva, Edit az ő felesége volt. Házastársak lettek, mielőtt ajkai megtalálták volna őt „De l'Orme uron” kívül másképpen szólítani. Beteges irtózáttal és félelemmel, nehogy ismét egy nőüljön, ahogy először tette, Guy megkérdezte Morville urtól, hogy a leánya volt-e már valakinek jegyese. Morville ur „nem” mel felelt. Ez elég volt. — Edithez nem intézhette azt a kérdést. A rajongásig szeretve őt, bizott benne, feleségül vette és hazahozta.

És most, a mint egyedül ült, homályosan érezni kezdte, hogy egy csontváz az ő tüzhelyén ismét elfoglalta a régi helyét — hogy az a felesége és közibe állott felállott és megpróbálta eloszlatni azt a növekedő sötétséget, mely a házába lopózott. A leánya keze által küldött nyíl nagyon is biztosan talált.

Folyt. köv.)

Csak még rövid ideig!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és aszalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegeket féláron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak még rövid ideig!

Apró hirdetés.

Díja 30 szög 40 fillér, minden további az 4 fillér vastagabb betűkkel a ontatott szög 4 kr. fillér

A CSAPÓKERTBE a dedő sorján egy jó karban levő ház, szőlővel, jutányos árban eladó.

Jó szálás forgács, féléves csomókba 4 kor. 50 fillérért utólvány kapható, Eötvös utca 7. sz. vagy eposkertti irodájában.

COLOSSUM CIRCUS

a vásártéren

ma pénteken aug. 24-én este 7-9 órakor

Nagy családi előadás

és harmadik nagy

Birkózás

és pedig két pár,

Anton Tachel
ausztriai birkózó és
Risbacher Gy.
ausztriai mesterbirkózó között.

Berta'n Gy.
Magyarország bajnoka és
Podránszky V.
a társulat athlétája között.

Helybeli műkedvelők a birkózáshoz jelentkezhetnek és bármely athlétával vagy birkózóval mérközhetnek a három éremjéért és a mesterövért.
Helyárak. Körszék 2 kor I hely 1 kor 40 fill., II hely 1 kor, III hely 60 fill. Karzat 40 fill. Tíz éven aluli gyermekek szülei kíséretében I és II helyen a helyárak felét fizetik. Gyermekek és katonajegy - karzatra 30 fillér.

Csemege szőlő

a gróf Degenfeld és Balkányi-féle

Erzsébet szőlőtelep

városi eláruló helyi égben
Simonffy-utcai városi bérház 13. sz.
naponként friss

csemege szőlő

igen olcsón kapható.

Hirlapelárusítók

felvétetnek,

a „Debreczen” elárusítására

városi nyomdában,

városház, keresztépület.

Iskolás fiúk és leányok

részére kész fehérneműek, ágyneműek, madrácz, ágyterítők, paplanok, flaneltakarók, harisnyák és zsebkendők, nagyválasztékban és csakis elsőrendű minőségben

Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u. 9. sz.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa

utad.
uri és női-divat
cipőraktár cégnél

Piac-
és Szeut-Ance-utca
sarkán.

A ki
olcsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 26

Templomok, városi lakóházak, vastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonírozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, sófaragó és acsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Az általánosan elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes magyar ásványviz,
mely a külföldi Gies-hüllit legjobban
pótolja, főraktára:

MAYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.
Debreczen, Piac- és Széchenyi-
utca sark.

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Serravalló

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

— Kiválóan jó ízű. —

Több mint 2000 orvos elismerő nyilatkozat

Kapható:

J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/4 " " 4 " 40 "